

Montserrat BACARDÍ. **Anna Murià. El vici d'escriure.**
Barcelona: Pòrtic, 2004 (Dones del XX, núm. 13). 206 p., 17 €

En les darreres dècades del segle XX, Anna Murià ha estat una de les figures que millor han encarnat la memòria històrica del nostre país, i així li fou reconegut mitjançant nombrosos homenatges. *Anna Murià. El vici d'escriure* suposa una via de continuïtat d'aquesta dinàmica de reconeixement a una dona i a una obra que ens han fet molt de servei, en aquell sentit i en d'altres. En una cultura cada vegada més abocada a la rendibilitat mediàtica del gran espectacle de l'ara i aquí, cal celebrar que hi hagi iniciatives dedicades a recordar un passat cultural que sovint sembla no haver existit; sobretot, si fan una aportació estimable.

Bacardí ha fet una feina de qualitat des de diversos punts de vista. En són les claus la consciència de les limitacions de la mena de treball que havia de dur a terme, l'honestetat d'explicitar-les tot just començar i, en especial, la metodologia emprada. Partint de les dificultats de la modalitat biogràfica, l'estudiosa ha llegit atentament la producció de Murià i ha complementat aquesta lectura amb una recerca exhaustiva de documentació (una tasca fàcil gràcies al fons dipositat a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa), amb la compilació de testimonis i, convé subratllar-ho, amb l'operació final que dóna efectivitat a tot aquest material: el con-

trast de les dades. El resultat és un perfil prou encertat de la vida i l'obra de l'autora. Ho exemplifiquen l'equitat de l'estructura per etapes (que considera els primers anys amb la justícia que es mereixen) i la visió de la relació amb Agustí Bartra (cenyida a la documentació positiva de la seva complexitat). Són dues

mostres clares que aquesta biografia se salva del perill essencial del gènere: la reproducció de la interpretació retrospectiva de la persona biografiada.

Per explicar Anna Murià com a dona, intel·lectual compromesa i escriptora, calia considerar gairebé cent anys de vida i vuit dècades de periodisme i literatura, i fer-ho en el context d'un segle convuls viscut en

diversos països, sobre el rerefons dels efectes de la Guerra Civil i el franquisme i sense perdre de vista la interrelació essencial de realitat i ficció en la producció de l'autora, inclosa la narració profusa del propi periple vital. Confegida a partir dels papers i amb voluntat divulgativa, la imatge que Bacardí ens n'ofereix només reclamaria alguna observació de matis (amb relació a *La peixera*, per esmentar un cas) i, puntualment, una correcció més acurada del text en què es desplega (per exemple, a les primeres ratlles de la p. 97).

Maria Orfila

